

Proves d'accés a la universitat

Història de la filosofia

Sèrie 1

Qualificació				TR	
Exercici 1	Pregunta I				
	Pregunta II	<i>a</i>			
		<i>b</i>			
Pregunta III					
Exercici 2					
Exercici 3					
Suma de notes parcials					
Qualificació final					

Etiqueta de l'alumne/a

Ubicació del tribunal

Número del tribunal

Etiqueta de qualificació

Etiqueta del corrector/a

La prova consta de tres exercicis. En cada exercici heu d'escollir UNA de les dues opcions (A o B).

Exercici 1

[6 punts en total]

Trieu una de les dues opcions següents, A o B, i responeu a les tres preguntes de l'opció que heu triat (que es formulen després del text).

OPCIÓ A

48. [...] Jo pregunto: quin valor tindrien per a un home deu mil o cent mil acres de terreny excellent, conreat com cal i ben proveït de bestiar, al bell mig d'alguna zona de l'interior d'Amèrica, sense cap esperança de comerciar amb cap altra part del món i poder obtenir diners de la venda dels productes? No valdria la pena de posar tanques a aquest terreny, i veuríem com aquest home retornaria a la natura comuna totes aquelles parts del terreny que produirien més béns que els que ell i la seva família podrien consumir. [...]

50. L'or i la plata, en ser coses molt poc útils per a la vida d'un home en comparació amb els aliments, la roba o els mitjans de transport, adquireixen el seu valor, únicament, per mitjà del consentiment dels homes [...]. És obvi, doncs, que els homes van acceptar que hi hagi propietats desproporcionades i desiguals a la Terra, des el moment que, mitjançant un acord tàcit i voluntari, van trobar la manera que un home pogués legítimament posseir més terra que la suficient per a abastar-se a si mateix i rebre, a canvi del romanent, or i plata que podria emmagatzemar sense perjudicar ningú, ja que aquests metalls no es deterioren ni es corrompen en mans del propietari. Aquest repartiment de les coses en propietats privades desiguals, els homes l'han fet practicable fora dels límits de la societat, i sense cap contracte, només a costa d'atribuir un valor a l'or i la plata i d'avenir-se tàcitament a l'ús del diner.

John LOCKE. *Segon tractat sobre el govern civil*, capítol v

Pregunta I. Expliqueu breument (entre seixanta i cent paraules) les idees principals del text i com hi apareixen relacionades. [2 punts]

Pregunta II. Expliqueu breument (entre cinc i vint paraules en cada cas) el significat que tenen en el text el mot i l'expressió següents. [1 punt]

a) «diners»:

b) «acord tàcit»:

Pregunta III. Expliqueu el sentit i la justificació, segons John Locke, de la frase següent del text: «mitjançant un acord tàcit i voluntari, van trobar la manera que un home pogués legítimament posseir més terra que la suficient per a abastar-se a si mateix». (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Locke que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.) [3 punts]

OPCIÓ B

—Compara la nostra naturalesa, pel que fa a l'educació o a la manca d'ella, amb el cas següent. Imagina uns homes en un habitacle sota terra, com en una caverna, que té un accés obert a contrallum al llarg de tota la cova. A dintre hi viuen aquells homes, encadenats des d'infants de cames i de braços, de manera que romanen en el mateix lloc i només veuen el que tenen davant, perquè la cadena no els permet de girar el cap. Tanmateix tenen la llum d'un foc que crema darrere d'ells [...].

»[...] aquests homes no han vist res que no siguin les ombres que el foc projecta a la paret de la cova que tenen al davant.

»[...] Si un d'ells fos deslligat i de cop i volta me'l fessin redreçar i girar-se d'esquena, i caminar, i mirar la llum que ve de fora, quan fes tot això es trobaria malament, els ulls li farien pampallugues i no podria contemplar les coses de les quals abans veia les ombres...

»[...] primer el que veuria més fàcilment serien les ombres, i a continuació, reflectides en les aigües, les imatges dels homes i de les altres coses, i, finalment, les coses en si [...] i al final podria mirar el sol.

»[...] Tota aquesta imatge, estimat Glaucó —vaig dir-li—, cal que l'enllacis amb el que hem dit abans; la regió que ens és revelada per la vista, l'has de comparar amb l'estança de la presó; la llum del foc que hi ha en ella, amb la força del sol; i si ara compares la pujada i la contemplació de les coses de dalt amb l'ascensió de l'ànima cap al món intel·ligible, no t'apartaràs de la meva conjectura.

[...]

»Creus que seria sorprenent —vaig continuar— que quan un home passi de la contemplació de les coses divines a les misèries humanes es mostri maldestre i ridícul si, quan encara està enlluernat i sense haver-se acostumat a les tenebres que l'envolten, es veu obligat a discutir, en un tribunal o a qualsevol altre lloc, sobre imatges de la justícia o sobre les ombres de les imatges de la justícia i s'ha d'enfrontar a la manera en què interpreten aquestes coses aquells que mai no han vist la justícia en si?

—No, no em sorprendria gens —va dir.

PLATÓ. *La República*, llibre VII

Pregunta I. Expliqueu breument (entre cent i cent cinquanta paraules) les idees principals del text i com hi apareixen relacionades. [2 punts]

Pregunta II. Expliqueu breument (entre cinc i vint paraules en cada cas) el significat que tenen en el text les expressions següents. [1 punt]

a) «món intel·ligible»:

b) «la justícia en si»:

Pregunta III. Expliqueu el sentit d'aquesta frase allegòrica del text i quina és la justificació, segons Plató, d'allò que s'hi vol expressar: «Creus que seria sorprenent [...] que quan un home passi de la contemplació de les coses divines a les misèries humanes es mostri maldestre i ridícul si, quan encara està enlluernat i sense haver-se acostumat a les tenebres que l'envolten, es veu obligat a discutir, en un tribunal o a qualsevol altre lloc, sobre imatges de la justícia o sobre les ombres de les imatges de la justícia i s'ha d'enfrontar a la manera en què interpreten aquestes coses aquells que mai no han vist la justícia en si?» (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Plató que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.) [3 punts]

Exercici 2

Trieu UNA de les dues opcions següents, A o B.

OPCIÓ A. Compareu la concepció de Locke sobre en què consisteix i què involucra la creació d'una societat política (o estat o ciutat) amb la concepció sobre aquesta mateixa qüestió d'un altre autor/a destacat de la història de la filosofia occidental. [2 punts]

OPCIÓ B. Compareu la concepció de Plató sobre la naturalesa humana (o sobre l'ànima) amb la concepció sobre aquesta mateixa qüestió d'un altre autor/a destacat de la història de la filosofia occidental. [2 punts]

Exercici 3

Trieu UNA de les dues opcions següents, A o B.

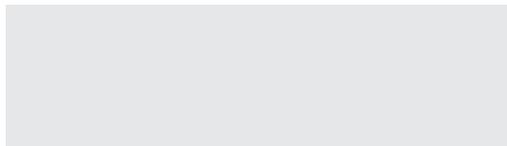
OPCIÓ A. Expliqueu si esteu d'acord o en desacord amb l'afirmació següent: «Produir idees i fer creacions artístiques o intel·lectuals (com ara cançons, llibres, pel·lícules, poemes o videojocs) requereix treball i esforç; voler fer ús d'aquests productes sense compensar econòmicament a qui els ha ideat és robar o estafar, tal com també ho seria apropiat-se dels productes del camp d'un pagès, o agafar un taxi i baixar sense pagar.» Responeu d'una manera raonada. [2 punts]

OPCIÓ B. Expliqueu si esteu d'acord o en desacord amb l'afirmació final del text següent: «La posta de sol d'ahir va ser bella, *La Gioconda* és un quadre bell, *Paraules d'amor* és una cançó bella; la posta de sol, *La Gioconda* i *Paraules d'amor* tenen una cosa en comú: la bellesa; la bellesa, per tant, existeix; però no és un objecte que es pugui tocar, ni que existeixi en cap lloc concret; deu ser, doncs, que té una existència semblant a la de les idees platòniques. Tenim raons per a creure, per tant, que hi ha entitats com les que Plató postulava que es troben en el món de les idees.» Responeu d'una manera raonada. [2 punts]

Etiqueta de l'alumne/a

Institut
d'Estudis
Catalans

Proves d'accés a la universitat

Història de la filosofia

Sèrie 3

Qualificació				TR	
Exercici 1	Pregunta I				
	Pregunta II	<i>a</i>			
		<i>b</i>			
Pregunta III					
Exercici 2					
Exercici 3					
Suma de notes parcials					
Qualificació final					

Etiqueta de l'alumne/a

Ubicació del tribunal

Número del tribunal

Etiqueta de qualificació

Etiqueta del corrector/a

La prova consta de tres exercicis. En cada exercici heu d'escollir UNA de les dues opcions (A o B).

Exercici 1

[6 punts en total]

Trieu una de les dues opcions següents, A o B, i responeu a les tres preguntes de l'opció que heu triat (que es formulen després del text).

OPCIÓ A

Enumerarem ara alguns deures, segons la divisió habitual entre deures envers nosaltres mateixos i deures envers els altres, i entre deures perfectes i imperfectes.

[...]

2. Un altre individu es veu empès per la necessitat a demanar que li prestin diners. Ell sap molt bé que no podrà tornar-los, però també veu que no li prestaran res si no promet fermament de tornar-ho en un temps determinat. Té ganes de fer aquesta promesa, però encara té prou consciència per a preguntar-se: No és prohibit i contrari al deure sortir del pas d'aquesta manera? Suposant, tanmateix, que prenguéss aquesta determinació, la màxima de la seva acció s'expressaria així: «Quan cregui que necessito diners, els demanaré prestats i prometreé tornar-los, encara que sàpiga que no ho faré mai.» Malgrat que tal vegada aquest principi de l'amor a si mateix o del propi profit pugui estar d'acord amb tot el meu benestar futur, ara la pregunta és aquesta: És això lícit? Jo transformo, per tant, l'exigència de l'amor propi en una llei universal i plantejo la qüestió d'aquesta manera: Què passaria si la meva màxima esdevingués una llei universal? Veig de seguida que mai no podria valer com una llei universal de la naturalesa i estar d'acord amb ella mateixa [...].

Immanuel KANT. *Fonamentació de la metafísica dels costums*, II

Pregunta I. Expliqueu breument (entre seixanta i cent paraules) les idees principals del text i com hi apareixen relacionades. [2 punts]

Pregunta II. Expliqueu breument (entre cinc i vint paraules en cada cas) el significat que tenen en el text les expressions següents. [1 punt]

a) «deures envers nosaltres mateixos»:

b) «estar d'acord amb ella mateixa»:

Pregunta III. Expliqueu què porta Immanuel Kant a formular la pregunta següent del text i quin sentit i justificació té la resposta que ofereix: «Què passaria si la meva màxima esdevingués una llei universal? Veig de seguida que mai no podria valer com una llei universal de la naturalesa i estar d'acord amb ella mateixa.» (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Kant que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.) [3 punts]

OPCIÓ B

Com a fundadors de la ciutat —vaig dir jo— hem d'obligar els homes de naturalesa privilegiada a dedicar-se al coneixement que hem definit com el més sublim, contemplant el bé en si mateix i elevant-se fins a ell per aquest camí aspre de què hem parlat; però després que hagin arribat a aquest punt i hagin contemplat el bé durant cert temps, guardem-nos de permetre'ls el que avui se'ls permet.

—Què?

—No consentirem que es quedin en aquesta regió superior —vaig dir—, negant-se a baixar de nou a la vora dels desgraciats captius, per prendre part en les seves penalitats i en els seus honors, tant si són de poca vàlua com de molta.

—Però haurem de ser tan durs amb ells? —va preguntar—. Per què hem de condemnar-los a una vida miserable quan poden gaudir d'una vida més agradable?

—Tornes, benvolgut amic —vaig dir—, a oblidar que la llei no ha de proposar-se per objecte la felicitat d'una determinada classe de ciutadans amb exclusió de les altres, sinó la felicitat de tot l'Estat; que, amb aquesta finalitat, unint en harmonia els interessos de tots els ciutadans, s'ha de procurar, per mitjà de la persuasió o de l'autoritat, que es donin els uns als altres tots els beneficis que cadascú pugui aportar a la comunitat; i que, en formar amb cura ciutadans com aquests, no es pretén deixar-los lliures perquè facin de les seves facultats l'ús que els vingui de gust, sinó servir-se d'ells amb la finalitat de fortificar els llaços de l'Estat.

PLATÓ. *La República*, llibre VII

Pregunta I. Expliqueu breument (entre seixanta i cent paraules) les idees principals del text i com hi apareixen relacionades. [2 punts]

Pregunta II. Expliqueu breument (entre cinc i vint paraules en cada cas) el significat que tenen en el text l'expressió i el mot següents. [1 punt]

a) «desgraciats captius»:

b) «persuasió»:

Pregunta III. Expliqueu el sentit i la justificació, segons Plató, de l'afirmació següent del text: «la llei no ha de proposar-se per objecte la felicitat d'una determinada classe de ciutadans amb exclusió de les altres, sinó la felicitat de tot l'Estat; que, amb aquesta finalitat, unint en harmonia els interessos de tots els ciutadans, s'ha de procurar [...] que es donin els uns als altres tots els beneficis que cadascú pugui aportar a la comunitat». (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Plató que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.) [3 punts]

Exercici 2

Trieu UNA de les dues opcions següents, A o B.

OPCIÓ A. Compareu la concepció de Kant sobre la moral amb la concepció sobre la moral d'un altre autor/a destacat de la història de la filosofia occidental. [2 punts]

OPCIÓ B. Compareu la concepció de Plató sobre què és el que atorga justificació a un govern amb la concepció sobre aquesta mateixa qüestió d'un altre autor/a destacat de la història de la filosofia occidental. [2 punts]

Exercici 3

Trieu UNA de les dues opcions següents, A o B.

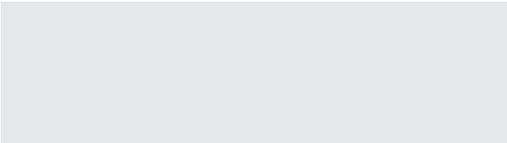
OPCIÓ A. Expliqueu si esteu d'acord o en desacord amb l'afirmació següent: «És més probable que actui sempre d'una forma moralment adequada una persona que es deixa portar pels seus sentiments d'amor, compassió i empatia cap als altres, que no pas una persona que té molta autodisciplina i un alt sentit del deure, i actua, no moguda per sentiments de simpatia, sinó per la forta voluntat de fer sempre allò que prescriu el deure moral.» Responen d'una manera raonada. [2 punts]

OPCIÓ B. Expliqueu si esteu d'acord o en desacord amb l'afirmació següent: «La felicitat de l'Estat és més important que la felicitat de qualsevol dels individus que el formen.» Responen d'una manera raonada. [2 punts]

Etiqueta de l'alumne/a

Institut
d'Estudis
Catalans